בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ג', י"ז בסיון תשס"ו (13 ביוני)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

פולמוס הרמב"ם [המשך המאמר מאתמול]**...**
בשנת 1242, כשׂרפו ספרי תלמוד בפאריס, *[ר' המשך המאמר...]* ראה בכך רבינו יונה גירונדי עונש על שׂריפת ספרי הרמב"ם, וחזר בו מעמדתו הנחרצת במחלוקת.
מאז שׂריפת הספרים, כוונו המתקפות לא אל הרמב"ם אלא כלפי חסידיו, שהואשמו ב"סטיות פילוסופיות". בתום מאה שנות פולמוס סביב כתביו של הרמב"ם, הוחלט בברצלונה לאסור קריאת ספרי פילוסופיה ומדע על צעירים מתחת לגיל 25, ולהטיל חרם על המפרשים את כתבי הקודש פירוש אלגורי.

בין המובילים את המערכה בספרד נגד הקבלה והתורות המיסטיות השונות שהתפשטו בקרב היהודים, היה רבי שלמה בן אברהם אדרת, **הרשב"א** [1235-1310]. הרשב"א, אחד מגדולי חכמי ספרד במאה ה-13, היה תלמידם של ר' יונה גירונדי, של הרמב"ן ושל ר' יצחק בן אברהם נַרבוני. בטרם מלאו לו 40 שנה, היה למנהיג הקהילה היהודית בספרד, וסמכותו ההלכתית היתה מקובלת לא רק בספרד אלא בקרב מרבית תפוצות ישׂראל. הרשב"א, שהיה בקי מאד בפילוסופיה ובמדעים, במשפט הרומי ובחוקי ספרד, ראה בלימוד התורה והתלמוד את מרכז החכמה היהודית. הוא התנגד לאלה המפריזים בלימודי הטבע והפילוסופיה ודוחים לשם כך את לימוד התורה. הוא הכריז חרם על כל העוסקים בלימודים אלה בטרם הגיעו לגיל 25, אך לא הגביל את לימודי הרפואה והאסטרונומיה (על האחרון, מעידה התורה עצמה: **"...כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה."**
[דברים ד' 6]

מעמדם החזק של יהודי צרפת החל להשתנות באמצע המאה ה-13. בעקבות לחץ בלתי פוסק של ראשי הכנסיה הנוצרית, החליט האפיפיור גרגוריוס ה-9 בשנת 1240 להעמיד את 'ספר התלמוד' למשפט ציבורי. האפיפיור דרש ממלכי אנגליה, צרפת וספרד להחרים את עותקי התלמוד ולמוסרם לדומיניקנים לחקירה. לואי ה-9, מלך צרפת, היה היחיד שנענה לדרישה, החרים את ספרי התלמוד והורה להעמידו למשפט. לקראת סוף שנת 1240, החל החצר המלך "ויכוח פאריז": משפט נגד התלמוד, שנועד **להרשיעו ולסלקו מן העולם**. התלמוד הואשם לא רק במינות, אלא גם בהתבטאויות גסות נגד האלוהות, בהבלים, בסתירות ובתורות בלתי-מוסריות מבחינה חברתית.
יוזמי ה"משפט" גינו את התלמוד וטענו שמדובר ב"תורה חדשה" שנוצרה בידי אדם, ומשום כך היא מעשׂה שׂטן, תוספת לא חוקית לכתבי הקודש. היהדות, הם טענו, היא סוג נוסף של מינות, שצמח מתוך הברית הישנה המקובלת על הכל.
ב-1242, שנה לאחר מותו של גרגוריוס ה-9, פקד המלך לואי ה-9 של צרפת להעלות באש את ספרי התלמוד שאסף בפאריז. רק כעבור 5 שנים הצליחו היהודים להשׂיג מידי האפיפיור אינוצנטיוס ה-4 צו שהורה לכנסיה להחזיר להם ליהודים את עותקי התלמוד ולהפסיק את שׂריפתו [מדובר כנראה על אירוע לא חד-פעמי]. היתה זו הכרה סופית של הכנסיה הנוצרית בחשיבותו של התלמוד ובהמשך קיומה של היהדות כדת נבדלת...
[ואלה תולדות ... 2000]

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשׂמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל